

ВІДДІЛ ЗОВНІШНІХ ЦЕРКОВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
Московського Патріархату

Митрополит Іларіон: У дні Великого посту Господь закликає нас переглянути все своє життя

15 березня 2021 року, в понеділок першої седмиці Великого посту, голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Іларіон звершив велике повечір'я з читанням Великого покаянного канону преподобного Андрія Критського в московському храмі на честь ікони Божої Матері "Всіх скорботних Радість" на Великій Ординці. Владиці співслужили клірики храму.

Після читання канону митрополит Іларіон звернувся до парафіян з архіпастирським словом:

"В ім'я Отця і Сина і Святого Духа!

Ми вступили в духовну подорож, яка мовою церковного уставу іменується Святою Чотиридесятницею. Протягом шести тижнів ми будемо проходити поприще Великого посту, яке приведе нас до Страсного Тижня, а він підведе нас до свята Пасхи Христової.

Коли людина відправляється в подорож, вона, насамперед, думає про мету цієї подорожі. Сама подорож має значення настільки, наскільки вона приводить до конкретної мети. Якщо людина збилася зі шляху, якщо вона прийшла не туди, куди треба, то це означає, що подорож не досягла мети.

Мета нашої духовної подорожі тут, на землі, з перспективою семи тижнів - це свято Пасхи Христової. А мета подорожі, яку протягом майбутніх тижнів буде звершувати наша душа - це духовне очищення, яке необхідне кожному з нас, щоби побачити Воскреслого Христа очима нашої душі.

"Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать"(Мф.5,8), - говорить Господь. Фізичними очима Бога побачити неможливо, але очі нашої душі схильні до споглядання Бога за однієї істотної та головної умови: якщо вони будуть чисті. Саме до цього внутрішнього духовного очищення і закликає нас Свята Церква у дні Великого посту.

Церква пропонує нам різні ліки для зцілення нашої душі. Насамперед, змінюється весь лад богослужбового життя. Ми чуємо незвичні для нас піснеспіви, які співаються покаючими наспівами, щоби пробудити нашу душу. Ми слухаємо заклик святого Андрія Критського: "Душе моя, душе моя, устань, чого спиш". Цей заклик до нашої душі лунає у багатьох піснеспівах Великого посту.

Але до чого, власне, закликає нас Свята Церква у ці дні, і що це за шлях покаяння, який ми повинні пройти?

Покаяння - це не тільки жаль з приводу того, що ми зробили. У кожного з нас є щось таке, про що ми шкодуємо, сумуємо, у чім каємося та що не хочемо надалі повторювати. Але саме слово "покаяння" вказує на дещо більше - на переосмислення нашого життя, наших ціннісних орієнтирів, на те, щоби ми інакше подивилися на себе і навколишній світ. І саме про те говорить нам Господь словами шостої заповіді блаженства: "Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать". Коли на серці людини темрява, коли гріх затулив для неї Бога, людина не здатна побачити Господа не тільки у своїй душі, але і в подіях, які відбуваються і в її житті, і навколо неї. Багато людей так і живуть у цій тьмі, навіть не підозрюючи про те, що існує світло, яке просвітлює кожну людину, яка приходить у світ. Багато хто впевнений, що Бога ніякого немає, що земля і цілий всесвіт сталися самі по собі, а людина лише іграшка в руках випадку, і саме випадком визначається те, чого людина досягла у житті або чого вона досягти не змогла.

Але ми, віруючі люди, знаємо, що існує провидіння Боже. Господь створив видимий світ, так само, як і світ невидимий. Невидимий світ існує паралельно зі світом, який нас оточує, але його не бачать люди, які не вірять в Бога або у яких зір затьмарений гріхом. Ми також знаємо, що Бог присутній в нашому житті і піклується про кожного з нас. І Царство Боже не потрібно шукати десь далеко - воно в нашому серці.

В дні Великого посту Господь закликає нас переглянути все своє життя у світлі Священного Писання, у світлі того, що заповідає нам Свята Церква. Кожному з нас є що згадати, в чому каятися і змінитися. І кожен з нас може переосмислити власне життя. Найчастіше у житті людини гріх сусідить з чеснотами. Дуже часто ми не можемо відрізнити добро від зла, тому що зло примішується до добра таким чином, що ми не в змозі відокремити одно від другого. Часто ми робимо помилки у наших судженнях, коли, наприклад, хочемо сказати якусь правду, яка для нас здається очевидною. Але для інших ця правда зовсім неочевидна, і таким чином, висловлюючи її, ми ображаємо людину, зовсім не думаючи про те, як вона може сприймати те, що ми скажемо. Є і багато чого іншого, що ми можемо переглянути у своєму житті за дні Великого посту.

Але якщо ми будемо лише копирсатися у собі, перебирати своє минуле, згадувати свої вчинки та всі помилки, які зробили, ми ніколи не просунемося далеко на шляху покаяння. По - справжньому ми зможемо принести плід покаяння, якщо будемо своє життя зв'язати зі словом Священного Писання. Саме про це нагадує нам сьогодні і буде нагадувати три найближчих дні преподобний Андрій Критський.

Святий Андрій Критський у своєму творі - Великому покаянному каноні, який був написаний для ченців його часу, хотів нагадати про необхідність читати Священне Писання. І ми, насамперед, у дні Великого посту закликаємося читати Священне Писання Старого Заповіту. Кожен день у храмі під час богослужіння лунають новозавітні писання - уривки з Апостола і Євангелія. Але в седмичні дні Великого посту Євангеліє не читається, і це служить для нас нагадуванням про те, що і в Старому Заповіті, в історіях, про які ми сьогодні чули з Великого покаянного канону, міститься багато важливого і повчального.

У дні Великого посту перечитаймо ці історії. Перечитаймо біблійну книгу Буття, книгу Исход, книги пророків, книгу Йова, книгу Премудрості Соломона - вони багато чому нас навчать, навіть якщо ми вже читали їх раніше, навіть якщо ми знаємо, про що в них йдеться. Але, перечитуючи ці книги, будемо сприймати їх не як літературу, а спробуймо поєднати своє життя з тим, про що розповідається в цих священних оповіданнях.

Унікальність Біблії полягає в тому, що вона кожному людину оцінює не з людської точки зору, а показує нам, як бачить людину Господь. І якщо ми проникнемо в дух Священного Писання Старого Заповіту, то, можливо, і нам відкриється бачення себе та оточуючих людей, і ми навчимося хоча б у якійсь мірі бачити себе та оточуючих наших близьких не тільки людськими очима, які затьмарені гріхом, але і так, як нас бачить Бог.

Вступаючи на шлях покаяння, просімо Господа відкрити наші духовні очі і просвітити нас світлом Своєї розсудливості. Щоби подвиг Великого посту став для кожного з нас новим одкровенням про Бога, самих себе і навколишній світ.

Амінь".

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/86783/>